

นักศึกษากับการประกัน คุณภาพการศึกษา

Credit : ดร.ตุนท์ ชมชื่น
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและประกันคุณภาพ

ความสำคัญของ “คุณภาพ”

*คุณภาพเป็นความคาดหวัง ความต้องการของ
ทุกคน ทุกองค์กร และทุกสังคมในปัจจุบัน*

เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา

คุณภาพ-มาตรฐานการศึกษา

คุณภาพ (Quality) :
คุณสมบัติ-คุณลักษณะของสิ่งใด ๆ ที่ลูกค้าพึงพอใจ

หรือ สภาวะ สภาพการณ์ของผลผลิตที่เป็นที่ยอมรับได้

**คุณภาพการศึกษา หมายถึง ความรู้ ความสามารถและ
คุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นที่ยอมรับได้ของบุคคล
กลุ่มคนและสังคม**

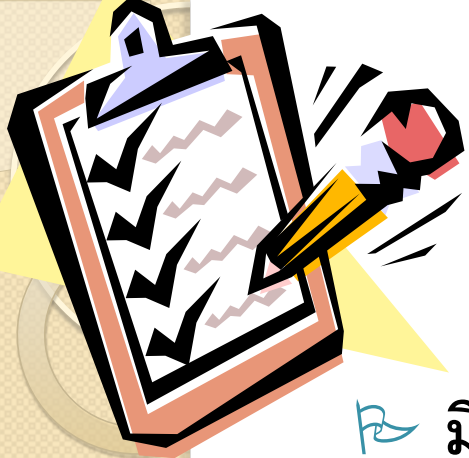
คุณภาพการศึกษา

คุณภาพภายใน

ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะ
ของผู้เรียนตามความต้องการของ
สถานศึกษาและชุมชนท้องถิ่น

คุณภาพภายนอก

ความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะ
ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับทิศทางการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (มาตรฐาน
การศึกษาชาติ)

คุณภาพ.....คืออะไร

- ☞ มีความเป็นเลิศ/ความดี
- ☞ มีความเป็นมาตรฐาน
- ☞ มีความตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- ☞ มีประสิทธิผลและศักยภาพในการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าที่สุด
- ☞ มีการพัฒนาให้ดียิ่งๆ ขึ้น
- ☞ มีการสนองความต้องการ(ความพึงพอใจ) ของผู้บริโภค

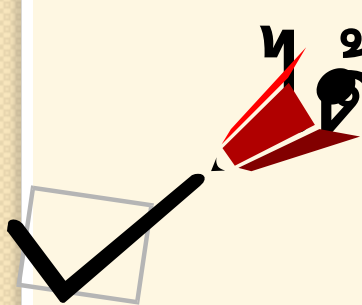
คุณภาพการศึกษา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจ
การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศและ
ปณิธาน ภารกิจในการจัดการศึกษาของสถาบัน

การประกัน

การรับรองว่าจะดำเนินการให้
ทำตามเงื่อนไขหรือข้อกำหนด

การประกันคุณภาพการศึกษา

การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามปกติของ
สถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลผลิตอย่างต่อเนื่อง

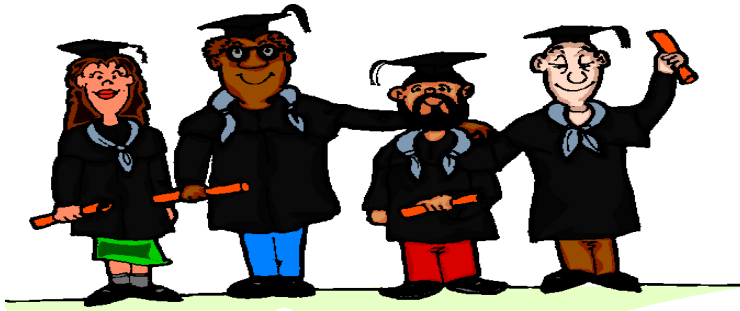
โดยอยู่บนพื้นฐาน

การป้องกัน ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและ
ผลผลิตไม่มีคุณภาพ และ

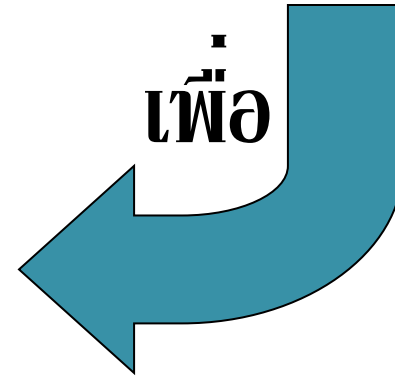
การส่งเสริม การดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อ
ผลผลิตที่มีคุณภาพ

คุณภาพการศึกษา

คุณภาพคน

โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วผลกระทบต่อคุณภาพของคน

ความหลากหลายในคุณภาพของสถานศึกษา
การแข่งขันกันสูงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ความจำเป็นที่จะต้องสร้างองค์ความรู้ให้เป็นสากล
เพื่อการยอมรับจากนานาชาติ

สร้างความมั่นใจให้แก่สังคมว่า
สามารถผลิตคนที่มีคุณภาพ

เพื่อให้ข้อมูลแก่สาธารณะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน
ผู้จ้างงาน ผู้ปกครอง รัฐบาลและประชาชนทั่วไป

ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ความจำเป็น
ในการประกัน
คุณภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒

• แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

หมวด ๖

มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47

ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนา
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย
ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกัน
คุณภาพภายนอกระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48

ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องเน้นการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49

 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

 ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50

ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51

ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

ผู้ได้ประโยชน์จากการประกันคุณภาพ

นักศึกษา : เป็นคนดี มีคุณภาพ มีความรู้ มีงานทำ
มีเงินเดือนตามเกณฑ์ มีความสุข

ผู้ปกครอง : ไว้วางใจในสถาบันที่จะให้ลูกหลาน
เข้าศึกษา

ผู้ได้ประโยชน์จากการประกันคุณภาพ (ต่อ)

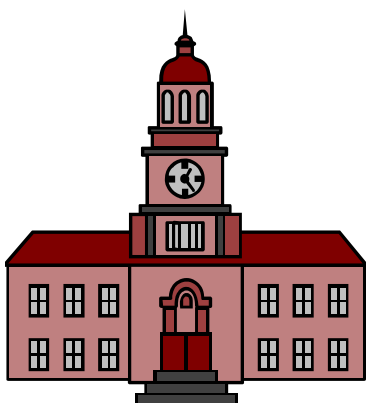
ผู้ประกอบการ/นายจ้าง : ได้บุคลากรที่ดี มีความรู้
ความสามารถตรงตามต้องการกิจการประสบผลสำเร็จ
ได้กำไร ได้รับการสนับสนุนทางวิชาการที่มีคุณภาพ

ผู้ได้ประโยชน์จากการประกันคุณภาพ (ต่อ)

ประชาชน/สังคม/รัฐบาล :

ได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพได้องค์
ความรู้จากงานวิจัยที่เป็นผลผลิตจาก
สถาบันการศึกษา

มหาวิทยาลัย : ได้ชื่อเสียง ดำรงอยู่ได้

ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบประกันคุณภาพภายใน
ระบบการควบคุม
ระบบการตรวจสอบ
ระบบการประเมิน

- สถานศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ระบบประกันคุณภาพภายนอก
ระบบการตรวจสอบ
ระบบการประเมิน
ระบบการรับรอง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)

การประกันคุณภาพภายใน

ปรัชญา ปณิธาน
พันธกิจ วัตถุประสงค์

ตรวจสอบ
ประเมิน

หลักการ นโยบาย
กระบวนการ แผน
ดำเนินงาน

ควบคุม
ตรวจสอบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน
การปฏิบัติงาน การวัดผล
การปรับปรุงและพัฒนา

มหาวิทยาลัย

คณะวิชา

สำนัก

สถาบัน

สาขาวิชา

หลักสูตร

การให้บริการ

การควบคุมคุณภาพการศึกษา

หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่
ละองค์ประกอบคุณภาพเพื่อกำกับการ
ดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนี
บ่งชี้คุณภาพที่กำหนด

การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

หมายถึง กระบวนการในการศึกษา
วิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบและกลไกกำกับการ
ควบคุมคุณภาพและได้ปฏิบัติตลอดจนมีผล
การปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

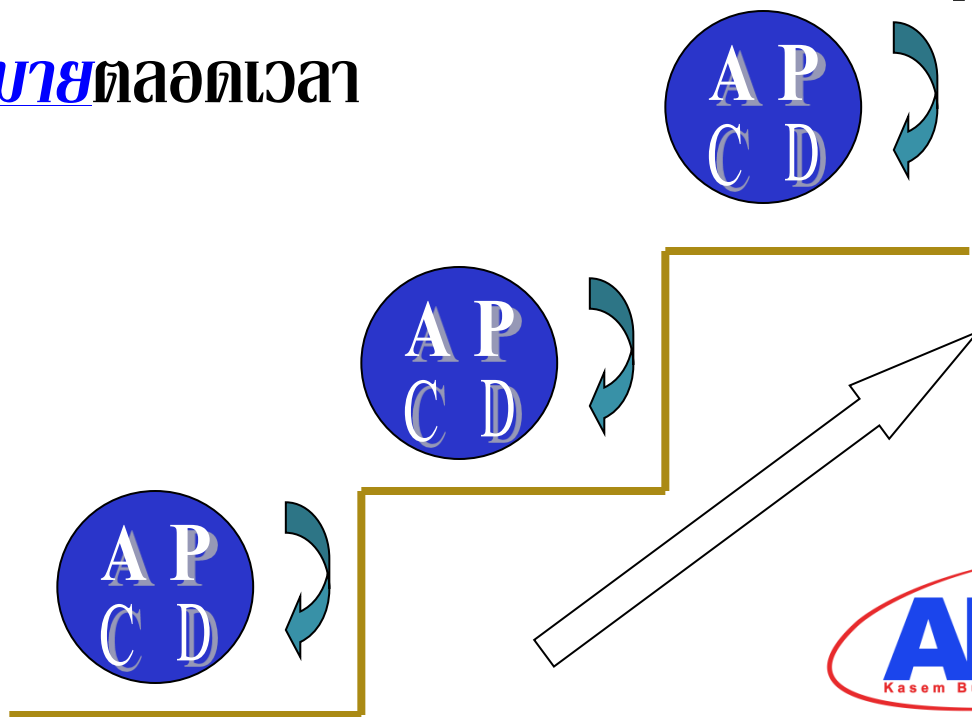
การประเมินคุณภาพการศึกษา

หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และ
เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบัน
ว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา

หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละ องค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อเป็น หลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้ มั่นใจว่าสถาบันนั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษา ที่มีคุณภาพ

การประกันคุณภาพภายในทำให้สถานศึกษามี **ระบบ**
การบริหาร ที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและ
แผนการดำเนินงานที่ชัดเจนโดยในการดำเนินงานเพื่อให้
ตามเป้าหมายนั้น จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือ
การประเมินตนเอง เพื่อตรวจสอบ และพัฒนาปรับปรุงให้
เป็นไปตาม **เป้าหมาย** ตลอดเวลา

**การประกันคุณภาพการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาจะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้มี
การประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหลัก
ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมี
การทบทวนและติดตามกระบวนการ
ดำเนินการอย่างใกล้ชิด**

ภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา

การผลิตบัณฑิต

การสร้างสรรค้งานวิจัยและนวัตกรรม

การบริการวิชาการ

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายใน

- มาตรฐานที่ 1 ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน
- มาตรฐานที่ 2 การเรียนการสอน
- มาตรฐานที่ 3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา
- มาตรฐานที่ 4 การวิจัย
- มาตรฐานที่ 5 การบริการวิชาการแก่สังคม
- มาตรฐานที่ 6 การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
- มาตรฐานที่ 7 การบริหารและจัดการ
- มาตรฐานที่ 8 การเงินแลงบประมาณ
- มาตรฐานที่ 9 ระบบประกันคุณภาพภายใน
- มาตรฐานที่ 10 คุณภาพ 3 ดี

มาตรฐานในการประเมินภายนอก ของ สมต.

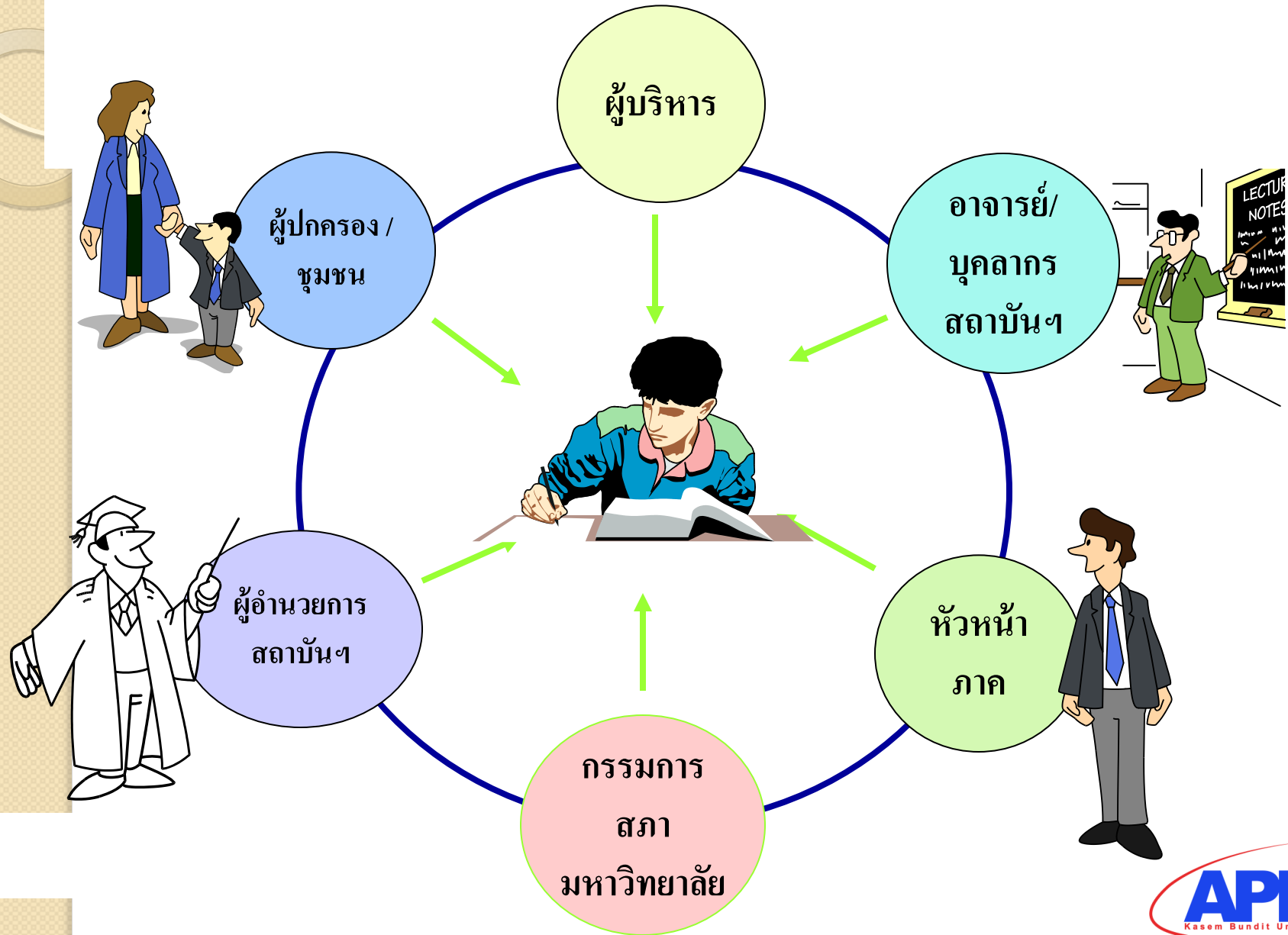
1. ด้านคุณภาพบัณฑิต
2. ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
3. ด้านการบริการวิชาการ
4. ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
5. ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร
6. ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
7. ด้านการประกันคุณภาพ

นักศึกษากับการประกันคุณภาพ

ผู้เกี่ยวข้องกับคุณภาพการศึกษา

ทุกคนต้องเข้าใจในเรื่องคุณภาพในทิศทาง
เดียวกันทั้งในเรื่องความจำเป็น ประเด็น
เนื้อหาสาระ รวมทั้งเกณฑ์มาตรฐานในการ
ประเมิน